

Policratici Contenta

Johannes <von Salisbury, Bischof>

Parrhisius, 1513

Ca. v. Que pena i[m]mineat his qui ministris ecclesie locoru[m]q[ue]
venerabiliu[m] iniurias inferunt: & de priuilegiis locorum venerabiliu[m]: &
q[uod] absolutio nec per vim extorq[ue]ri/ nec ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70332)

Polícratici de Curialíũ nugis.

bustos eẽ libros philosophi pithagore:& ipm actũ esse in exiliũ ab atheniẽsibus eo q̄ dubitauerat an de diis vera essent que vulgo dicebantur. Quis ergo contrariũ auderet asserere: qui nec ipsam dubitationẽ erroris nouerat impunita? Est itaq; verisimile q̄ morẽ auditoribus gesserit:& vt eos ab illicitis reuocaret: aliq̄ quid indulisse errori. Nã in doctrina morũ luculentissimus est: eoq; huic opinioni facilius acquiesco q̄ apls gẽtium / fide tñ & religione incolumi: oĩbus oĩa factus: vt om̄es lucrifaceret. Nos aut̄ quibus de celo veritas illuxit nõ deoꝝ qui nulli sunt sed veri dei ministris & amicis: reuerentiã magnã credim⁹ exhibendã: sed & inimicis eius interdum: quoniam hoc ipse precepit: qui sepe maximã ad eruditionẽ suorũ pessimis hoĩbus contulit potestãtẽ. Vñ illud. Subiecti estote oĩ humane creature ppter deũ: siue regi quasi p̄cellenti: siue ducibus tanq̄ ab eo missis ad vindictam malefactorum laudem vero bonorũ. Et illud. Serui subditi estote dñis vestris: nõ tñ bonis & modestis sed etiã discolis. Amici quidẽ dei fiũt aut gratia cessantib⁹ meritis. vt hieremyas & iohãnes sanctificati anteq̄ nati: & gẽma sacerdotũ Nicolaus q̄rta & sexta feria semel lactes in cunis. Aut meritis ex gratia: vt q̄ facili via bonorũ operũ sicut penitens latro: vel difficili & felici transitu merentur regna celorũ velut apostolorũ chorus & martyri. Hos aut̄ tres ordines innuit maro. Facilis descensus auerſi: noctes atq; dies patet atri ianua ditis. Sed reuocare gradum superasq; euadere ad auras. Hic opus hic labor est pauci quos equ⁹ amauit. Iupiter aut ardẽs euexit ad ethera virtus. Diis geniti potuere. Quos ergo morũ elegantia: diuine videmus bonitati conformes: debemus tanq̄ verissimã & fidelissimã dei imaginem venerari. Ministri vero sunt quos dispositio diuina vocauit: vt corripiẽdo & corrigẽdo vitia: aut vtutes inserẽdo & p̄pagãdo: suã & aliorũ p̄curent salutẽ. Qui vero ei in iure humano ministrant tanto inferiores sunt his qui ministrãt in diuio: quãtum diuinis humana cedunt.

¶ Que pena imineat his q̄ ministris ecclie locorũq; venerabiliũ iniurias inferũt. & de p̄uilegiis locorũ venerabiliũ. & q̄ abſolutio nec p̄ vim extorqueri: nec surripi p̄t p̄ fraudẽ. Ca. V.

¶ In his autem qui iura diuina ministrant: deus pre ceteris honorat aut sp̄nit cũ illorũ honorẽ / aut cõtẽptũ propriũ reputet. Hic est illud. Ego dixi dii estis: & labia sacerdotis custodiũt sciẽtiã: & legẽ requirũt ex ore ei⁹: q̄a ãgel⁹ dñi exercituum est. Ipa quoq; ãritas ait. Qui vos au-

i. Corin. ix.

i. Petri. ii.

In. vi. eneid.

ps. lxxx.
Malachie. ii.
Luce. x.

N his autem qui iura diuina ministrant: deus pre ceteris honorat aut sp̄nit cũ illorũ honorẽ / aut cõtẽptũ propriũ reputet. Hic est illud. Ego dixi dii estis: & labia sacerdotis custodiũt sciẽtiã: & legẽ requirũt ex ore ei⁹: q̄a ãgel⁹ dñi exercituum est. Ipa quoq; ãritas ait. Qui vos au-

dit/me audit: qui vos recipit me recipit. Et qui vos spernit/spernit eum qui me misit. Et qui tangit vos tãgit pupillã oculi mei. Illa vero reuerentiã que in rerũ veneratiõẽ cõsistit multiplex est. Aut enĩ corporales res sunt vt edes/& loca sacra/& que piis dicantur vsib⁹/& sacrificia que visibiliter exercẽtur/aut incorporales vt iura que sacris rebus cõpetũt/que temerare sacrilegiũ est morte piãdum/aliãve pena grauissima p qualitate admissi. Rerum vero sacrarũ immunitates conuellere/insurgere in deũ est: & quasi vendicare eũ in seruitutẽ. Et quidẽ de iure diuino pro se possent multa proponi/sed vt emule ptãtis nõ obloquat̃ audaciã/in hac parte statuta principũ latius & benigni⁹ patẽt/ q̃ fidẽ xpianam venerãtur & approbant/& ecclesiarũ & ministrorum oĩm⁹ locorũ venerabiliũ/pũlegia vniuersa confirmant. Quis enĩ principis cuius memoria in bñdictõẽ est (archadiũ loquor) constitutionẽ nõ audiuit? Si quis in hoc genus sacrilegii proruperit vt in ecclias catholicas irruẽs sacerdotib⁹ & ministris vel in ipso culto loco aliquid iportet iniurie/quod geritur a prouiciẽ rectoribus aĩaduertatur/atq; ita prouiciẽ moderator/sacerdotũ & catholice ecclie/ministrorũ/loci quoq; illorũ & diuini cult⁹ iniuriã capitali in cõictos siue cõfessos reos suã nouerit vindicãdam/nec expectet vt ep̃s iurie pprie vltionẽ deposcat:cui sanctitas ignoscẽdi gloriã dereliquit/sitq; cãctis laudabile factas atoces sacerdotibus aut ministris iniurias/veluti publicũ crimen psequi/ac de talib⁹ vltionẽ pmereri. ¶ Itẽ placet clemẽtiẽ nostre vt nihil cõmune clerici cũ publicis actionib⁹ habeãt: vñ ad curiã ptinẽtib⁹ cui⁹ corpi nõ sunt annexi. Et alibi si ecclie venerabilĩ pũlegia cuiusq; fuerint vel temeritate violata/vñ dissimulatiõẽ neglectũ:cõmissũ quinq; librarũ auri condẽnatione plectat. Que vero pũlegia eccliarũ locorũq; venerabiliũ & ministrorũ sunt/diuino fiũt & hũano iure notissima/cũ vñ vsu iã liqueat q̃ nõ possũt nisi apud iudices ecclesiasticos conueniri. Et si quis in aliquẽ de clero violẽtas manus iniecerit anathemate feriat/vñ nisi per romanum pontificem absolui non possit. Huius criminis frustra alibi queritur venia:nisi articulo mortis forte imminet/quia nec p vim extorqueri:nec p fraudẽ surripi põt. Auctore claudiano theodosius ait. Nõ extorquebis amari. Hoc alterna fides hoc simplex grã donat. Nihilomin⁹ verũ est/qa nõ extorquebis absolui/quod sola contritio cordis:cõfessio oris/& satisfactio operis promerentur. Vtiq; non vis sed sola gratia iustificat impiũ:& fraus peccatori nõ pdest:quia spiritus sanctus

Matth. x.
Zacharie. ii.

Eccl. xlv.

Lex est q̃ habet. l. de episc. et cleri. Si q̃s in hoc.

Hoc est principũ. l. placet. l. de episc. et cler. 7 fuit hec lex honorij vt p̃ ex suprascrip̃tione. l. ibi. prece. q̃ inci. pit. quisquis. xvij. q. iij. si q̃s suadẽte.

Ad Titũ. iij.
Sapiẽtiẽ. j.

Polícratici de Curialiũ nugis.

discipline effugit fictum: nec habitat i corpore subdito peccatis.

Innocentia si
mulata.
Equitas si
mulata.

Alibi me dixisse recolo / quia teste patre magno augustio simu-
lata innocentia nõ est innocetia / sed duplex malicia: quia mali-
tia est & simulatio. Equitas quoq; simulata nõ est equitas: s; du-
plex iniquitas / quia iniquitas est & simulatio. Vñ immodera-
to stupore confundor: cum frequentissime videã (nescio fideles
an infideles dicã) in sacrilegio hmõideprehensos / ad hoc totis vi-
ribus anhelare / vt minis & terroribus vrgeãt sacerdotes ad ab-
solutionẽ prestãdã: quã nec isti fideliter dare / nec illi in cõtuma-
cia vtiliter accipere possũt. Sane facilius est vtrũq; iuolui / q̃ alte-
rum istorũ expediri. vtrius tñ sit culpa grauior / nõ facile dixerĩ.
Hec de his q̃ in politica p̃stitutione plutarchi vicẽ aie obtinent.

¶ De principe qui caput est reipublice: & electione eius & pri-
uilegiis & premio & tuitis & culpe / & q̃ beatum Iob debeat imi-
tari & de virtutibus beati iob. Capitulum. VI.

Sequitur vt eius imitãtes vestigia de mēbris reipubli-
ce differamus. Dictum est aut̃ principẽ locũ obtinere
capitis / & qui solius mētis regatur arbitrio. Hũc itaq;
vt iã dictũ est / dispositio diuina in arce reipublice col-
locauit: & eũ nũc archano p̃uidentie sue mysterio / ceteris p̃fert
nunc quasi suorũ iudicio sacerdotũ / nunc ad eũ p̃ficiendũ toti⁹

Nũeri .xxvij.

1. Regũ .ix.

vij. q. j. licet er
go. et ca. seq̃n.
Si ergo.

Nũeri .xxvij.
Electiois for-
ma p̃ moysem
de principe.

Auctoris iter-
positio.

populi vota cõcurrũt. Vñ & i veteri testamẽto legitur. q̃a moy-
ses ordinatur⁹ eũ qui p̃fesset in populo cõuocauit oẽm synagogã
vt eligeretur astante pp̃lo. ne q̃ postmodũ retractio cuiq; ne quis
scrupulus resideret. Legitur in libro regnorũ q̃ saul rex futurus
apparẽs in facie populi ab hũeris sursum sup̃minebar vniuersũ
populũ. Quare queso nisi quia quẽ oportet p̃esse aliis / p̃ectore
debet & ore p̃minere / vt quasi bonorũ operũ vnus / toti⁹ popu-
li latitudinẽ amplexari valeat & p̃tegere tanq̃ doctior / sanctior
circũspectior: & omni virtute p̃stantior? Dicit enĩ domin⁹ ad
moysen. Assume ad temetipsum iesum filiũ naue hominẽ qui
habet spiritum dei in semetipso: & impones man⁹ tuas sup̃ eũ.
& statues corã eleazaro sacerdote: & p̃cepta ei dato in conspe-
ctu totius synagoge / & p̃cipe de ip̃lo corã eis / & dabis clarita-
tem tuã super illũ: vt audiãt illũ filii israel. Audis euidenter or-
dinationẽ principis populi tam manifeste descriptam: vt pene
expositione non egeat. Si eam tamen manifestius queris / eam
tibi auctore domino / loco suo & tẽpore cũ p̃ceperis explanabo /
adiiciens indumẽtorum & quorũdam sacramẽtorũ significatio-
nes. Hic autem plane nulla est populi acclamatio: nulla consan-